

תאריך עדכון: 19/4/2020

שם ומספר הקורס: שיקום וטיפול במוסדות תקון 73-9700-01

שם המרצה: ד"ר יהושע וייס

סוג הקורס: סמינריון

היקף שעות: 2 ש"ש

סמסטר: שנתי

שנת לימודים: תש"ף

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה:

מטרת קורס זה היא להקנות לסטודנטים ידע בנוגע למורכבויות של טיפול ושיקום במוסדות תקון ודרכי ההתמודדות עם מורכבויות אלו. הסטודנטים יכירו את הגישות העיקריות לטיפול ושיקום המתבצעות בישראל בתוך בית הסוהר, במסגרות של חלופת מאסר, בשירות מבחן וברשות לשיקום האסיר, וגישות הקיימות בספרות הבינלאומית. הגישה הכללית של הקורס הינה גישה הומאנית-אנושית הרואה חשיבות ערכית ופרקטית בטיפול כוחות ויכולות גם בקרב מי שביצע את הגרועים שבמעשים.

ב. תוכן הקורס:

הקורס יעסוק במאפייניהם של עבריינים שונים, בהבנת הגורמים הקרימינולוגיים של עבירות מסוגים שונים, תיאור מסגרות תקון שונות והגישות השיקומיות הקיימות בהן, ופירוט שיטות טיפול שונות רלוונטיות.

השיעורים יתבססו על קריאה של חומרים לקראת כל הרצאה, ודיונים על החומרים אשר יבוצעו על ידי הסטודנטים.

ג. דרישות הקורס ומבנה הציון:

1. נוכחות חובה לפחות ב- 80% מההרצאות (כולל מחלות). כל היעדרות מעבר למותר תגרור הורדת 5 נקודות על כל היעדרות. איחורים ויציאה מוקדמת ייחשבו כהיעדרות.
2. מבחן מסכם – 100%

ביבליוגרפיה על פי נושאי הקורס

גישות לקרימינולוגיה והשלכות לשיקום

לרנאו, ח. (2016). עבריינות ואכיפת החוק, חיפה: פרדס

Ronel, N., & Segev, D. (2014). Positive criminology in practice. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 58(11), 1389-1407.

פוזיטיביזם: מלומברוזו ואוטיזם לפסיכופתיה

Hare, R. D. (2003). *Hare psychopathy checklist- Revised (PCL-R): 2nd Edition, Technical manual*. New York: Multi-Health systems

Jalava, J. (2006). The modern degenerate: nineteenth-century degeneration theory and modern psychopathy research. *Theory & Psychology*, 16(3), 416-432

Millon, T., Simonsen, E., Birket-Smith, M., & Davis, R. D. (Eds.). (2002). *Psychopathy: Antisocial, criminal, and violent behavior*. Guilford Press

פוזיטיביזם: הערכת מסוכנות ושיקום

Quinsey, V. L., Harris, G. T., Rice, M. E., and Cormier, C. A. (2015). *Violent offenders: Appraising and managing risk, 3rd edition*. Washington D. C.: American Psychological Association

וייס, י., עיר-שי, ד., שלומי, ב., וייס, א. (2017). *HCR-20^{V3} - הערכת הסיכון לאלימות (הגרסה בעברית)*

משרד הרווחה, אגף תקון, שירות מבחן למבוגרים (2010). "מעצבים שינוי" - תורת האבחון והאבחון במסלול הממוקד

טיפול ושיקום בבית הסוהר

גולדברג, א. (2015). *בית הסוהר: האתגר בניהול אנשים מאחורי הסורגים*, תל אביב: כותרים

Saunders, J. W. (Ed.). (2001). *Life within hidden worlds: Psychotherapy in prisons*. Karnac Books

Gideon, L., Shoham, E., & Weisburd, D. L. (2010). Changing prison into a therapeutic milieu: Evidence from the Israeli National Rehabilitation Center for Prisoners. *The Prison Journal*, 90(2), 179-202

Weiss, J. M. (1998). Some reflections on countertransference in the treatment of criminals, *Psychiatry*, 61(2), 172-177

טיפול ושיקום בחלופות מאסר – פיקוח אלקטרוני

פרלמן, נ. (2016). פיקוח אלקטרוני דו סטרי להגנה על קורבנות אלימות במשפחה - סקירה משווה, הכנסת, הלשכה המשפטית ומחקר משפטי

שהם, א., יהושע-שטרן, ש. ואפודי, ר. (2013). מחקר הערכה תלת שלבי של מיזם הפיקוח האלקטרוני בקרב אסירים משוחררים ברישיון ברשות לשיקום האסיר, מכון שא"מ - המכון לחקר אסירים משוחררים בקהילה, המכללה האקדמית אשקלון

נוער עברייני

Winnicott, D. W. (1946). Some psychological aspects of juvenile delinquency, *Deprivation and delinquency*, 113-119

תימור, א., בן ברוך, ס., ואלישע, א. (עורכים) (2015). נוער בבלאגן- קטינים עוברי חוק: דרכי מניעה, אכיפה ושיקום. ירושלים: מאגנס

שיקום דתי

תימור א. (2006) שיקום עבריינים בישיבות ובקיבוצים – הבניית תפישת עולם בלתי עבריינית והקניית דפוסי התנהגות אלטרנטיביים. *מגמות*, מד/3: 507 – 530

עבריינות של אידיאולוגיה רדיקאלית ואללימה

Lifton, R. J. (2000). *Medical killing and the psychology of genocide: The Nazi doctors*. New York, NY

Rome Memorandum on Good Practices for Rehabilitation and Reintegration of Violent Extremist Offenders 2013

Addendum to Rome Memorandum on Good Practices for Rehabilitation and Reintegration of Violent Extremist Offenders 2015

שגית, י. (2009). מאפייני אישיות של מנהיגי טרור בכלא, צוהר לבית הסוהר, 12, 104-116

עברייני מין

Marshall, W. L., Marshall, L. E., Serran, G. A., & O'Brien, M. D. (2011). *Rehabilitating sexual offenders: A strength-based approach*. Washington, DC, US: American Psychological Association (Chapter 7)

שם הקורס באנגלית:

Rehabilitation and treatment in Correctional Facilities